

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan rammevilkårene for producenter af slagtedyr kan fremmes, således at produktion, drift og udbytte øges.

(Inatsisartut-medlem Suka K. Frederiksen, Siumut)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst og Landbrug)

Naalakkersuisut takker for det fremsatte forslag om forespørgselsdebat og synes det er passende at drøfte landbrug, når det i år er 100 år siden, at fåreholdererhvervet blev startet. Forslagsstilleren begrundet sit forslag med, at producenter af slagtedyr har store udfordringer med at få erhvervet til at køre rentabelt, samt at der er frafald fra erhvervet og der ikke er startet nye produktionssteder. Forespørgselsdebat om landbrugserhvervet er meget relevant set i forhold til Landbrugskommissionens betænkning og dens anbefalinger fra 2014. Det er gavnligt for samfundet, at der gøres en indsats for at afhjælpe udfordringerne i landbrugserhvervet i Sydgrønland.

Naalakkersuisut forbereder tiltag i forbindelse med Landbrugskommissionens anbefalinger, som blev afleveret i 2014. Naalakkersuisut ønsker, at forberedelserne skal tilrettelægges og tilpasses den økonomiske situation i Landskassen.

Landbrugskommissionens betænkning og anbefalinger er kategoriseret i tre dele, hvoraf den første er revision af lovgivningen i landbrugserhvervet, som er et område Naalakkersuisut sætter fokus på. Ved at modernisere lovgivningen indenfor landbrugssektoren, gives der bedre rammer og vilkår for udviklingsinitiativer. Inatsisartutlov om landbrug er fra 1996 og tilhørende bekendtgørelser er også meget forældede og trænger til revision, og arbejdet er igangsat.

Desuden arbejder Naalakkersuisut for en mindre, men vigtig ændring af Inatsisartutlov om erhvervsfremme af landbrug fra 2009. Den nuværende lovgivning indeholder økonomiske støtteordninger til landbrug, der dels indeholder nye bestemmelser og dels dele af den tidligere ESU-forordning fra 2001. Videreførelse af dele af tidligere forordning er ikke hensigtsmæssigt og er direkte årsag til, at mange fåreholdere overtager fåreholdersteder med gammelt ESU-lån, som de bruger mange år på at afbetale, hvor de kunne have anvendt deres indtægter til konsolidering som fåre- eller kvægholder.

Naalakkersuisut mener, at der skal ske en gennemgribende oprydning i ESU-forhold, og om nødvendigt, at der sker gældssanering, så den yngre generation kan konsolidere sig som landbrugere uden at bære på gamle ESU-forhold, som det ellers har været tilfældet de sidste 30-40 år. De indledende forberedelser er i gangsat og arbejdet vil ske i tæt samarbejde med Savaatillit Peqatigiit Suleqatigiissut (SPS) samt Konsulenttjenesten for Landbrug og relevante kommuner.

Den anden kategori af anbefalingerne er omkostningsreducerende tiltag, såsom øget anvendelse af vedvarende energi, herunder vand- og solenergi. Ved at nedsætte de daglige udgifter for landbrugserhvervet, vil der dels gives rum til øgning af antallet af husdyr, udvidelse af markarbejder, sammenhængende vejanlæg og øget dyrkning af grovfoder m.v., som vil reducere importen af foder, der er en stor udgift for fåreholderne. Departementet har sammen med landbrugerne, SPS og Konsulenttjenesten for Landbrug arbejdet med

indledende projekter, som forventes at fortsætte, da interessen for disse projekter er stor. Med i projekterne er blandt andet anskaffelse af flere drivhuse, således at disse kan være med til at øge forsyningen af grønsager til hjemmemarkedet. Naalakkersuisut er også opmærksom på, at der er hovedkonti i Finansloven, som kan koordineres bedre. ESU-midler til øget anvendelse af vedvarende energi er allerede en mulighed i henhold til Inatsisartutlov om erhvervsfremme af landbrug fra 2009.

Den tredje kategori i kommissionens anbefalinger er økonomiske og finansieringsmæssige anbefalinger, som efter en nærmere samfundsøkonomisk konsekvensvurdering kan prioriteres, således at landbrugserhvervet på kort og lang sigt kan konsolidere sig i forhold til erhvervsbygninger, maskinpark, infrastruktur og husdyrbesætning.

Naalakkersuisut er af den holdning, at såfremt øget selvforsyning skal opnås, jf. Koalitionsaftalen, skal landbrugserhvervets økonomiske rammer også sikres på kort og langsigtet plan. Hvis der ikke sker noget mærkbart de næste par år, er der risiko for at erhvervet stagnerer.

Det politiske ønske om at indføre flere forskellige dyreavl og øget produktion af grønsager for at mindske Grønlands afhængighed af importerede fødevarer kan realiseres ved en sammenhængende strategi- og handlingsplan fra erhvervets side.

Forslagsstilleren var også inde på spørgsmålet om de udpinte græsningsområder. Naalakkersuisut er opmærksom på problematikken og at det er nødvendigt, at landbrugserhvervet i samarbejde med relevante parter såsom Grønlands Naturinstitut ser nærmere på vegetationsforholdene. Herunder er det Naalakkersuisuts opfattelse, at sådanne græsningsområder er selv-regenererende, hvis der ikke længere græsses på dem.

I 2014-2015 er der sket ændringer med 3 fåreholdersteder. SPS og Konsulenttjenesten for Landbrug meddelte, at antallet af moderfår er reduceret med 1.227 i forhold til 2013-2014.

I 2014 blev der indhandlet 20.072 lam, 265 færre end året før. Der blev også indhandlet 2.258 får, 736 flere end året før. Den samlede indhandling af lam var på 343 tons i 2014 og 331 tons i 2013 til Neqi A/S. Derudover blev der indhandlet 29 kødproducerende kvæg i 2014 og 19 stk. i 2013.

Med kødproducerende kvæg gives der mulighed for flere arbejdspladser til Neqi A/S. Derfor har Naalakkersuisut igangsat revision af bekendtgørelse om støtte til etablering som fåreholder, således denne bekendtgørelse også omfatter kvæghold, netop for at give incitament til start af flere kvægholdere. Imidlertid kræver øgede antal kvæg dels import af flere kvæg, etablering af større marker til grovfoderproduktion, etablering af kostalde eller ombygning af eksisterende fårestalde til kostalde.

Der blev i 2014 indhandlet 64 rensdyr fra den ene rensdyravler, medens den anden valgte ikke at slagte. Naalakkersuisut ser også mulighed for øget indhandling af rensdyr til Neqi fra tamme rensdyr. Det kræver dog at alle rensdyrholdere samarbejder og dermed bidrager til bedre udnyttelse af slagteriets kapacitet i Neqi. Naalakkersuisut agter at udarbejde klarere bestemmelser om rensdyrhold, således at monitoring og forvaltning kan ske mere hensigtsmæssigt og dermed til bedre samfundsmæssig nytte.

I 2014 blev der givet tilladelse til landsætning af moskusokser ved Nanortalik, således at disse kan give bidrag til kødforsyning i området. Der vil dog gå 8-10 år før moskusoksebestanden er stor nok til en kvoteret udnyttelse. Men dette initiativ vil vi også øge mulighederne for egen kødforsyning, ligesom der på sigt kan forventes indhandling til slagteri.

Generationsskifter og andre ejerskifter er så småt i gang og med den af Naalakkersuisut bebudede ESU oprydning og opfølgning af anbefalingerne fra Landbrugskommissionen, kan der forventes et boost i landbrugserhvervet, idet debitorskifter og ejerskifter ikke behøver at betyde dårligere produktion, drift og udbytte, som tallene i form af nedgang i indhandlede mængder viste, men ikke vægtmæssigt.

Med disse ord ønsker jeg på vegne af Naalakkersuisut en konstruktiv debat.